

TOMIS

REVISTA EPARHIALĂ DE CONSTANȚA

= Cei ce vă vor da apă pe care o voiți da eu
nu vă însetă în veci.—Ioan. IV. 14=

SUMAR

Cuvântare la centenarul școlii primare No. 2 din Focșani, 29 Iunie 1931 de † Gherontie. — Ioan N. Roman de † Gherontie. — Nu mai au nevoie de preoți? de N. C. Munteanu-Muntmarg. — Salarizarea preoților în 1931 de Preot Gh. S. Popescu. — † Profesorul Dr. N. C. Paulescu de Ion Popa Mănușu. — Să nu ucizi de Pr. M. R. — Activitatea cercurilor pastorale. — Informațiuni —
Diverse

Conducerea Revistei

Comitetul diriguitor :

Director : **VICAR GR. DUMITRESCU**

Redactor : **DIAC. AR. VÂRNAV**

Membrii :

Ec. Gh. N. Ionescu
" *V. Georgescu*
" *C. Popescu-Palas*
" *I. Grigorescu*

Colaboratori :

**Ec. M. Rădulescu-Ștefănești-Ialomița ; Ec. Gh. Popescu-Ur-
ziceni ; Pr. Gh. Vasilescu-Znagovăneanu ; Pr. N. C. Munteanu-
Muntmarg—Bacău ; Pr. I. Popescu-Reviga—Ialomița ; Ec. I.
V. Pascu-Adjud-Putna ; Ec. I. Ciolca-Grindu-Ialomița ; Pr. Geor-
ge Petre-Broșteni—Ialomița ; Pr. Grivas D. Cruceanu-Hagi-
u-Doctorand—Cernica Ilfov ; C. Georgescu-Obrejița—R.-Sărat
Horațiu C. Birou.**

*

Se primesc spre publicare articole și dela alte persoane.

Ele vor fi scrise citeț și pe o singură pagină.

Schimbul de reviste, trimeri de articole, abonamente și orice
corespondență se va adresa Revistei „Tomis“, la Sf. Episcopie.

Abonamentul

1 an pentru preoți, episcopii și abonații particulari 160 lei

„ pentru cântăreți . . . . . 120 „

TOMISUL

FOAIE OFICIALĂ EPARHIALĂ

SUB PATRONAJUL PREA SFINȚITULUI EPISCOP GHERONTIE

CUVÂNTARE LA CENTENARUL ȘCOALEI PRIMARE No. 2 DIN FOCȘANI, 29 IUNIE, 1931

*P. C. Părinți,
Doamnelor, Domnilor
și iubiți colegi,*

Momentele în cari ne vedem adunați azi aci, în bătrâna cetate Crăciuna, a lui Radu cel Frumos, — Focșanii noștri de mai târziu și de astăzi, — pentru aniversarea a 100 ani dela înființarea școalei primare No. 2, sunt și impresionante și duioase.

Sunt impresionante prin măreția lor; căci, a pros-lăvi împlinirea unui secol în viața unei instituții de felul acestei școli, este a trece cu mintea în revistă toate etapele, cu greutățile și primejdiile ce-au marcat lupta ei pentru viață în vitregia vremurilor.

Sunt duioase, căci noi absolvenții acestei școli, mai toți încărunțiți și bătrâni, ne întâlnim în mod săr-bătoresc ca — ștergând pentru o clipă semnele ce ni-a imprimat vârsta — să ne socotim iar copiii, cu nevino-văția de atunci, cu jocurile zglobii, cu energia zvâcni-toare a sângelui copilăresc, cu naivitatea îngerească, cu întreg cortegiul de planuri și iluzii caracteristice tinerimei ce se formează.

Dar, cinstiți părinți, doamnelor, domnilor și iubiți colegi, duioșia noastră devine și mai puternică atunci, când — noi bătrânii, — slăvind pe D-zeu că ne-a ținut în viață până astăzi, ne întoarcem cu mintea înapoi, fiecare la dascăli noștri, cari au ilustrat, prin zelul lor de apostoli ai neamului, activitatea acestei școli și

ne-au lăsat imprimare pe lespede de inimă — cum zice Sf. Scriptură — amintiri neșterse și dragoste, până la venerație.

Dacă omul, ca și instituțiile marchează etape de luptă în decursul vieții lor și aceste etape, cu năzuințele spre înălțare, spre desăvârșire, dau suma valorii lor, școala noastră, modestă cum se vede ca clădire, are meritul mare de a fi lucrat, un veac întreg, pentru luminarea și educarea copiilor Putnei, ai Râmnicului Sărat și chiar ai altor ținuturi de mai departe.

În ea s'a pus temelia educației atâtor serii de elevi, cari au dat țării: miniștri, înalți magistrați, generali, ingineri, doctori, preoți, agronomi, etc. — ba, în persoana celui ce vă vorbește și un episcop.

Sunt mândru de a mă număra și eu printre absolvenții acestei școli și-mi aduc aminte cu emoție și cu pietate, de unul dintre dascălii din vremea când am absolvit-o eu, în 1883.

Este vrednicul d' pomenire marele pedagog și director Alexandru Puiu, care pentru mine a fost și a rămas un fenomen.

Bunătată de părinte, răbdare evanghelică, zel apostolic, cultură aleasă, Alexandru Puiu copleșea cu ființa sa tot sufletul nostru de copii. Stăruitor, cum rar se găsesc în vremurile de azi, el „după sunare“ nu pleca din clasă, până nu pregătea cu copiii lecțiile pe a doua zi. Vargă pe catedră, Al. Puiu nu avea; dar morala, pe care era silit câte odată s'o facă, ustura mai rău decât varga.

Pe ceilalți profesori, de pe atunci, îi cunoșteam numai la față și după nume, căci eu am făcut, la Focșani, numai clasa IV-a, dar îi știam că erau toți, unul mai zelos decât altul, în îndeplinirea datoriei lor de luminători ai poporului.

* * *

Onorat auditoriu,

Aruncând o scurtă și fugitivă privire retrospectivă, constatăm cu bucurie că, din timpurile cele mai îndepărtate, noi românii, am avut — totdeauna — dascăli cu mari calități pedagogice și naționale.

Primele începuturi, însă, de învățătură, la Focșani, ca și în alte părți ale țării, au avut loc în tinda bisericii și, cele dintâi școale, erau alipite pe lângă biserici, mănăstiri, episcopii și mitropolii și din ele se recrutau viitorii clerici, cum și funcționarii necesari pentru cancelariile domnești.

Ca să precizez câteva nume, în legătură cu începuturile învățământului din acest oraș, voiu aminti că, la Focșanii-Munteni, diaconul Athanasie avea școală de românește cu 4 elevi, diaconul Alexandru idem cu 6 elevi, diaconul Ștefan de-asemena cu 4 elevi, iar un alt Alexandru și Athanasie — poate dascăli de strană; aveau și ei școală românească unul cu 8 elevi, cellalt cu 4.

La Focșanii-Moldoveni, dascălul Tănase avea școală de moldovenește cu 20 elevi, iar alți 5 dascăli aveau școlile lor cu un total de 71 elevi.¹⁾

Ca să înțelegem rolul ce au avut școlile de pe lângă biserici, voiu aminti numai că, dela 1714 până la revoluția din 1821, țările românești au avut foarte mult de suferit, nu numai din cauza domniei fanarioților, ci și din pricina armatelor rusești, nemțești, turcești și tătarăști, cari cutreerau plaiurile noastre în lung și în lat, făcând din ele teatrul unor lupte sângeroase pentru scopuri cu totul străine de interesele neamului nostru.

În acele timpuri, nesiguranța domnea pretutindeni, școlile stagnau, profesorii fugeau, iar oamenii nu se mai gândeau să-și dea copiii la școală, ci cum să li scape viața.

Este — deci — lesne de închipuit cât au suferit școlile noastre în asemenea împrejurări, mai ales că, pe atunci, nici nu erau curat românești, ci împestrițate cu limba slavonă și grecească. Numai în tinda bisericii, la adăpostul sfințelor locașuri se mai putea învăța, pe atunci carte românească.

Au trebuit, se înțelege, sfortări uriașe ca să ajungem la înființarea școlilor curat românești, organizate pe temelii solide; și suntem fericiți că, printre cele dintâi, este această școală, No. 2 din Focșani, care — acum 100 de ani — și-a deschis porțile, pentru a lupta

1) Caian, istoricul orașului Focșani, 1906.

să înfrângă toate greutatele ce stăteau în calea învățământului național.

Imi fac o deosebită plăcere însă, să remarc că, până la fericitul eveniment al deschiderii școalelor organizate, ca și mai târziu, *biserica noastră strămoșească* s'a arătat ca o adevărată mamă a școlii românești, întrucât clerul nostru, dela Vlădică până la cel din urmă slujitor al altarului, are necontestatul merit de a fi fost nu numai *înființătorul*, ci și *susținătorul* mișcărilor pentru răspândirea culturii românești, atât cu cuvântul și mai ales cu fapta, cum zice Sf. Scriptură.

În adevăr, documente autentice ne încredințează că, încă dela 1748 până la introducerea regulamentului organic, leafa profesorilor dela școli, se plătea din niște dări speciale, puse asupra preoților. Mitropoliții și Episcopii adunau aceste dări, și plăteau lefurile profesorilor.

Mitropolitul Moldovei din vremea când s'a instituit prima epitropie a școalelor, sub Grigore Ghica, era președintele acelei epitropii, orânduia profesorii de limba moldovenească la școlile de pe lângă episcopiile Roman, Rădăuți și Huși cum și pe alți 23 profesori orânduți în fiecare ținut al Moldovei de atunci. Acelaș Mitropolit avea chiar și dreptul de inspectare a școlilor din vremea sa, dând note calificative profesorilor respectivi în fiecare lună.

Pe de altă parte, lectura religioasă, traduceri sfintelor cărți în limba română, și poezia lirică chiar, au fost opera vlădicilor și preoților dela începutul literaturii românești. Ajunge să cităm numai pe cei de acum o sută de ani încoace: Mitropoliții Dosoftei, cu psaltirea sa în versuri, Veniamin Costache, cu traducerea operelor sfinților părinți, la cari au lucrat cu toată competența monahi ca Gherontie și Grigorie din M-rea Neamțului, etc.

Mai încoace, marele Melhisedec episcop de Roman, este fala literaturii religioase și istorice, iar Cronica Romanului și a Hușilor, întrunesc nu numai calitățile literare ale timpului, dar și pe cele istorice, de cari s'a servit până și N. Iorga.

Aceste câte-va exemple arată cu prisosință, că Biserica noastră a adus — totdeauna — mari servicii

românismului, pentru care domnitorii și boerii iubitori de cultura neamului ca și poporul, au iubit-o și i-au dat sprijinul lor.

* * *

Onorată asistență,

Astăzi când mi-a fost dat mie dela D-zeu să iau parte la această serbare, nu numai ca vechiu absolvent al Școlii No. 2, ci în calitate de arhieru al bisericii noastre să citesc cu învoirea fratelui Lucian, rugăciunea de mulțumire lui D-zeu pentru prăznuirea centenarului și o molitvă pentru pomenirea tuturor adormiților întru Domnul: directori, profesori și elevi ai acestei școli, copleșit de atâtea amintiri scumpe și duioase și de sentimente nouă, profund mișcătoare, mă gândesc cu câtă dreptate s'a spus că: „pământul are prețul morților ce s'au coborât în el“, — că „cenușa morților a creat patria“, — că „națiunea este o mare solidaritate, întocmită pe sentimentul jertfelor ce s'au făcut și a celor pe cari suntem gata să le facem!“.

Țara noastră trece azi prin clipe grele și ni se cer jertfe noi, pe cari numai virtutea și înțelepciunea le poate da! Avem, deci, nevoie de caractere, de brațe vâjnoase pentru muncă cinstită și fără preget.

Cine a oțelit pe strămoșii noștri în vremuri de încercare? Cine i-a ridicat, de multe ori, la înălțimi legendare de bărbăție, de resemnare, de speranță, de biruință?

Ni-o spune viața de 100 ani a școlii No. 2 din Focșani, ni-o spun cronicarii, ni-o spune întreaga istorie a neamului nostru și o știm cu toții, că *numai credința și educația, prin biserică și școală*, au făcut tăriia noastră în toate timpurile.

Temelia binelui obștesc sunt religiunea și morala și în această privință marele nostru profesor și apostol național N. Iorga spune:

„In religie vedem cea mai veche tradiție neîntreuptă de ideal uman, cea mai venerabilă tradiție națională, cea mai largă conviețuire între ai noștri“.

„Prin ea, suntem contimporanii martirilor, prin ea

vorbim cu strămoșii în graiul lor, piin ea suntem frați în soluția plină de speranță a celor mai grozave probleme, ferindu-ne astfel de semeția, ca și de umilința gândului“.

„Și nimeni nu se atinge de colțul din suflet al rugăciunii, în care putem vorbi de-adeptul și drept *Voinții*, prin care sunt toate cele ce ne înconjoară și în ele, noi!“.

Luând, deci, aminte aceste profetice cuvinte, se cuvine să ne rugăm Milostivului D-zeu ca, centenarul școalei noastre No. 2, să servească de pildă tinerilor generații, pentru ca, munca și roadele trecutului ei, să poată servi de îndrumare sănătoasă în dezvoltarea activității celor ce vin după noi, *„până când toți vom fi ajuns la unirea credinței și a cunoștinței Fiului lui D-zeu, la starea bărbatului desăvârșit, la măsura vârstei plinirei lui Hristos“* — cum zice Marele Pavel în cartea către Efeseni (IV. 13). și care se aplică minunat la idealul ce trebuie să urmărim.

Să nu dăm somn ochilor noștri, tineri sau bătrâni, până nu vom împlini și alte sfaturi înțelepte și năzuinți cari spun: *„pentru fiecare zi, ori un mănunchi de fapte bune, ori sufletul tău cu o treaptă mai sus — (N. Iorga).*

În flacăra credinței, la lumina școlii și cu evlavie de binecredincioși, să facem fiecare, în domeniul activității noastre zilnice, tot lucrul de folos pentru binele scumpei noastre Patrii și pentru a fi bine plăcuți lui D-zeu, căci zice evanghelistul: *„cuvine-se să fac, până este ziuă, lucrurile Celui ce m'a trimis pe mine; că vine noaptea, când nimeni nu poate să lucreze“*. (Ioan IX. 4).

Să nu așteptăm venirea nopții, care ne poate găsi în nelucrare și nepregătiți. *Să fugim de stricăciunea minciunii și să iubim numai adevărul; căci, singura moralitate existentă, este adevărul, iar adevărul este D-zeu! — „Eu sunt calea, adevărul și viața. Nimeni nu vine la Tatăl meu fără numai prin mine. (Ioan XIV. 6) — sau*

„Eu spre aceasta m'am născut și pentru aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc adevărul.“

Oricine, purcede din adevăr ascultă glasul meu.
(Ioan XVIII. 37).

Cu aceste zise, rog onorata asistență ca, într'un glas cu mine, să strigăm din toată inima :

Trăiască scumpul nostru Rege Carol II-lea, nădejdea românismului, în vremea de acum ;

Trăiască marele nostru apostol național, d-l Prim Ministru N. Iorga, care a iubit adevărul și a făcut atâta pentru neamul nostru ;

Trăiască corpul didactic român, singurele pârghii sigure ale dezvoltării și consolidării poporului nostru ;

Trăiască P. S. Chiriarih de astăzi, episcopul Lucian al Romanului, clerul și poporul său ;

Trăiască comitetul de organizare, a serbărilor de azi, cari, împreună cu inimosul director al școlii D-1 Th. Rădvan, ni-au dat prilejul ca noi, foștii elevi de acum 40 de ani și mai bine, să ne mai vedem odată ;

Trăiască în veci și înflorească școala primară No. 2 din Focșani ; — amin.

† GHERONTIE

AMINTIRI SCUMPE

IOAN N. ROMAN

Mulți oameni am cunoscut în decursul vieții mele, în cele patru colțuri ale țării noastre, unde am fost purtat de Providență : Moldova, Oltenia, Muntenia și Dobrogea, dar om care să mi se lipiască de inimă, ca Ioan N. Roman, și încă 3-4 persoane, nu întâlnisem până când am venit în Constanța.

La prima vedere, Ioan N. Roman, te robia cu figura-i distinsă, cu ochii lui cari radiau inteligență și suflet creștinesc. Nu bănuiam, însă, că Ioan N. Roman, de profesiune avocat, om de litere, cum îl cunoșteam din citite, poate fi ceea ce era : un versat cunoscător al sfinților apostoli și mai cu seamă al marelui Pavel !

Și sfințirea monumentului eroilor dela Ghiuvenlia (Constanța), mi-a descoperit în Ioan N. Roman și acest mare dar. Arare ori, avocatul, are vreme să se ocupe

de cărțile bisericești. Ioan N. Roman, însă, în această privință, ținea piept cu cel mai bine pregătit om al Altarului.

Dar, să povestesc ce-a fost la Ghiuvenlia.

Era în 1923; prefect era profesorul N. Negulescu, primar al Constanței Virgil Andronescu, eu Arhimandrit Vicar al eparhiei Constanța, în care calitate am fost rânduit de fratele Ilarie, episcopul de atunci să-l reprezint la inaugurarea monumentului citat, dela Ghiuvenlia.

Tustrei și cu clerul episcopiei, am plecat într-o Duminică din Iunie.

Ajunși la Ghiuvenlia, am făcut sfânta slujbă la monument, după care I. N. Roman, cu glas puternic, gură măiastră, patriotism cald, a ținut o magistrală cuvântare, arătând suprema jertfă, adusă de Ghiuvenlieni, pe câmpul de onoare, în Dobrogea și la Mărășești, etc., pentru apărarea integrității teritoriale și a prestigiului scumpei noastre României, acum în hotarele ei firești; a lăudat Comitetul de acțiune, pentru ridicarea unui așa de frumos odor în Ghiuvenlia, mărturie a recunoștinței supraviețuitorilor, față de făuritorii României Mari, dela Regele întregitor de neam, până la soldatul de rând, dar deopotrivă viteaz, alături de Rege și comandantii săi.

I. N. Roman, cu accentul și vorba lui, neaș moldovenească, cu felul său neîntrecut de gândire, cu patriotismul lui luminat și cu avânt de tânăr, dar, mai cu seamă, cu dragostea lui de pământul Dobrogei, de care se legase cu trup și cu suflet, în timpul celor 25 ani de când venise în Dobrogea, ca magistrat, avocat, prefect, primar de Constanța, senator (cum era atunci) — cel puțin pe mine, care-l auziam pentru întâia oară, m'a uimit.— Vorbele lui luate din Sfânta Scriptură au fost o surpriză pentru mine, să le aud din gura unui mirean.

Cum? un *profan* (ce profan? că era ca și doctor în teologie!), un mirean, să citeze la fiecare pas, pe Iisus Christos, pe Ioan gură de aur, pe Bossuet, pentru care avea un adevărat cult... cum se face asta?!

Ceeace, pentru mine era surprinzător, pentru ceilalți, era lucru obișnuit. I. N. Roman, nu putea vorbi decât din cărțile sfinte, mai ales la o festivitate ca cea pentru care venisem la Ghiuvenlia. Dealtfel, oridecâteori

I-am mai auzit, I. N. Roman cita — alături de cronicari, de mitologia greacă și romană, pe cari, par'că le avea scrise în palmă, de istoria românilor etc. — și pe Iisus Christos, ca și pe ucenicii Lui, cu o îndemănare uimitoare. Era — susțin cu convingere — *inspirat de Dubul Sfânt*. Citiască cineva numai „Maran-atha“.

După slujbă și cuvântări, am trecut la școală, unde ni s'a oferit dejunul.

În convorbirile din timpul mesei, auziam cuvintele: *illustre, illustrissime*; se adresau și de prefect și de primarul Constanței și de alții, lui I. N. Roman.

Cătră sfârșitul mesei, eu — ca delegat al episcopului meu și în numele lui — am spus — cel întâi — câteva cuvinte, citând pe marele apostol Pavel: Faceți rugăciuni pentru împărați și am încheiat pentru Rege.

După mine, a vorbit prefectul Negulescu, în numele guvernului; după D-sa, Virgil Andronescu, aducând laude D-lui prefect, pentru ajutorul ce oferise comitetului, care a ridicat Monumentul.

Se ridică, însă, și I. N. Roman. Referindu-se la apostolul Pavel, a dezvoltat cea mai academică prelegere. Îmi făcea impresia că mă găsesc pe băncile universității. Din personalitatea apostolului Pavel, a scos pe cel mai mare apologist al creștinismului, pe cel mai mare sociolog al timpurilor primare ale creștinismului, arătând cum era lumea păgână la venirea Mântuitorului, cum i-a regenerat moravurile Iisus și ucenicii Săi, cum a adus pe pământ *mila de oameni*, de săraci, de bolnavi, etc. pe care — țin minte — a numit-o „*floare rară și miraculoasă, care nu crește decât în grădina lui Christos*“, etc. Și, în fine, a încheiat cu aplicațiuni morale, în fața actului, pentru care ne adunaserăm la Ghiuvenlia.

Cuvântarea a ținut — fără exagerare — peste jumătate de ceas și, de-ar fi mai vorbit peatăta, eu tot nu m'ași fi săturat.

Ce păcat că, nici atunci și nici cu alte ocazii, n'am avut la îndemână un stenograf și I. N. Roman, nu și-a scris — după cât știu — cuvântările sale; am fi avut o bogăție literară, de filosofie creștină și morală!

După cuvântarea aceasta, i-am zis și eu *illustru*

cum — într'adevăr era și cum a murit — Omul științei și *al cinstei* dusă până la extrem, întrucât, — se știe — la moartea lui n'a lăsat nici o avere. Un om, ca I. N. Roman mi se pare c'a fost prea puțin onorat, față de *onoarea* cu care și-a servit el patria și cu care a apărut, la Liga Națiunilor, drepturile noastre istorice asupra Dobrogei, atunci, când în 1917, o cutropiseră — din fericire vremelnice — popoare de altă origină și fără drepturi istorice; putea fi foarte bine și ministru.

În 1925, I. N. Roman, este ales, cu unanimitate, membru în Adunarea eparhială a Constanței și al secției culturale. Șase ani, în șir și *fără nici o absență*, a luat parte la lucrările Adunării și ale Consiliului. Cum legea și statul de organizare bisericească, erau noi, luminile juridice ale lui I. N. Roman, ne-au adus imense foloase, pentru o bună și echitabilă conducere a intereselor economice, administrative și culturale ale eparhiei.

Și-mi aduc aminte cu duioșie, că după ultima adunare eparhială, ținută în Mai, anul curent, după cuvântarea mea de închidere, I. N. Roman, în cuvinte calde și dulci, cum îi era sufletul mare și inima, care — cine ar fi crezut? — era să-l părăsească, numai după aproape trei luni, a mulțumit alegătorilor, cari l-au trimis în Adunare, colegilor cu cari au lucrat în pace și armonie, episcopului, căruia i-a adus cuvinte măgulitoare pentru felul cum a condus eparhia în acest răstimp de 6 ani și s'a rugat ca, pe viitor, simțindu-se obosit, să-l ierte și să aleagă pe alții, mai tineri în adunarea eparhială.

Cele ce preced sunt numai scurte și scumpe amintiri. Viața și operele lui I. N. Roman, se vor evidenția — poate — mai târziu, de alții.

Ceeace am intenționat eu, scriind aceste rânduri, este altceva:

Oameni de inimă, prieteni devotați ai marelui dispărut I. N. Roman, cu cari el a lucrat, a suferit în Dobrogea și a avut bucuria izbânzii, s'au hotărât să-î ridice un monument în Constanța.

În fruntea Comitetului mi s'a făcut onoarea să fiu eu ales.

Aceasta e, pentru mine, semnul dragostei din partea onoraților inițiatori ai frumoasei și nobilei hotărâri ce și-a luat ceata de prieteni ai ilustrului defunct și, pe lângă plăcerea ce am simțit, aici la Herculane, unde eram când am citit prin ziare inițiativa care — mi se pare că — pornește dela inimosul nostru concetățean Aurel Vulpe, simt că-mi impune și-o datorie: aceea de a lucra efectiv la opera începută.

Sunt conștient de greutatea ce apasă pe umerii iubiților noștri Dobrogeni și de multele sarcini ce s'au impus mereu, fără cruțare, preoțimei noastre.

Acțiunea, însă, ne privește pe noi direct; și, dacă pentru alții, am făcut și facem mereu sacrificii, cred că pentru memoria lui Ioan N. Roman, ele se impun ca un titlu de onoare din parte-ne.

Cât e de capabil de jertfă clerul nostru, de asemenea gesturi, am văzut din graba cu care a răspuns când li-am trimis listele de subscripție primite dela senat pentru marele nostru dispărut N. Filipescu. Câte puțin, într'adevăr, dar toți ni le-au înapoiat cu sume subscrise. Pot, prin urmare, să mai facă încă o sfortare și să ne ajute în opera noastră, de o netăgăduită valoare morală și națională.

Din parte-mi am și declarat în telegrama trimisă de aici, D-lui Aurel Vulpe, că donez lei zece mii, ca un prim fond pentru scopul ce urmărim. Când voi mai putea, făgăduiesc că voi mai da ceva.

Facem deci, prin prezenta în ce Ne privește — un călduros apel — cătră preoțimea și credincioșii noștri să subscrie, pe listele ce vor primi, nu de silă, nici din vreo altă considerațiune, decât aceea că, pentru imortalizarea în bronz a persoanei și memoriei lui Ioan N. Roman, avem ca dobrogeni datoria morală de a rupe, chiar din trebuințele noastre familiare, o cât de mică parte pentru acest cetățean al Dobrogei, care ni-a fost atât de drag.

Indemnăm, deci, pe toți fiii noștri sufletești — clerici și mireni — cari au cunoscut și-au auzit de Ioan N. Roman, să-și dea obolul lor, oricât de mic, în mâna

celor ce vor fi însărcinați de Comitet cu strângerea fondurilor; dar să nu lase pe ostenitorii pentru Ioan N. Roman, să iasă cu mâna goală din casele lor.

Al vostru părinte duhovnicesc, doritor de tot binele, belșugul și fericirea voastră și a întregii familii.

† GHERONTIE

NU MAI AU NEVOIE DE PREOȚI?

Când în sufletele conducătorilor popoarelor domnește duhul acestui veac, Dumnezeu este batjocorit chiar de poporul căruia i s'au luat cârmacii firești. Poporul spaniol dărâmă bisericile creștine și omoară pe preoții catolici. Noua constituție spaniolă spune că Spania nu are biserică națională și nici nu are datoria să îngrijească de vre-o biserică spaniolă ori de ce rit ar fi.

Un popor, fără razimul credinței în Dumnezeu, se năruie. Poporul rus — pe al cărui drum a purces și poporul spaniol — este în plină ruină morală, financiară și culturală, de oarece cârmacii firești ai poporului rus au fost și sunt omorâți și împiedicați în lucrarea lor evanghelică de conducătorii bolșevici ai Rusiei de astăzi. Disciplina religioasă — fără de care o Țară nu poate să meargă spre îmbunătățirea soartei ei — este călcată în picioare de oamenii fără credință în Dumnezeu. Acum, în Rusia bolșevizată, Biserica ortodoxă este batjocorită; însă din această luptă mucenicească, Biserica Ortodoxă va ieși biruitoare și mai întărită, așa cum Biserica Ortodoxă a ieșit mai întărită — pe vremuri — de pe urma prigoanelor păgânilor. Prin aceste persecuții se alege grâul de neghină. Când în capul bolșevicilor s'a născut ideea răsmeriței, necredința în Dumnezeu, bolșevicii au socotit că nu mai au nevoie de preoții și de Biserica lui Hristos. S'au pus pe căsăpiti preoți și pe dărâmat biserici. Țară fără Dumnezeu, cu conducători fără credință în Dumnezeu. Cine crede în Dumnezeu are grijă de viața celor ce slujesc lui Dumnezeu. În țara noastră, dela 1848, de când fiii de boeri învățau carte în Franța, răceala conducătorilor celor două Principate față de Biserica ortodoxă și-a scos capul ca brândușul de primăvară. Tinerii români întorși din străinătate au adus cu ei sămânța necredinței în Dumnezeu. Apoi pe vremea Domnitorului Cuza, Biserica Ortodoxă a fost secularizată, adică: *sărăcită*. I s'a luat averea — făcând o lucrare națională, după spusa politicianilor — dar Biserica a fost lăsată să-și ducă

viața cu talerul. Dacă Domnitorul Cuza și boerii din jurul tronului domnesc ar fi avut dragoste de Biserica Ortodoxă și mai multă credință în Dumnezeu nu s'ar fi purtat așa de vitregi cu viața Bisericii, luându-i averile. Știm că averile Bisericii — pe atunci — erau sub conducerea călugărilor greci. *De ce nu au fost alungați numai călugării greci, ci au fost secularizate și averile mănăstirilor? Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul și toți domnii românilor din trecut au înzestrat bisericile cu averi multe. — A deposedat vre-un domnitor din trecut vre-o biserică de averile ei? — Nu! — De ce? — Fiindcă, voievozii din trecut își dădeau seama de rostul Bisericii lui Hristos în lume și pentru că ei credeau cu tărie în această Biserică. În jurul voievozilor nu foiau francmazonii și necredincioșii, ci boerii iubitori de Țară și de Biserică, boeri cari cântau la strană pe psaltichie alături de voievodul lor. Biserica a fost despuiată de averi și lăsată fără sprijinul real al Statului. Preoțimea — în urma secularizării — a dus o viață din ce în ce mai oproșită; lăsată la cheremul vistavoilor sătești cari toată ziua și noaptea păziau cârciumile (ca și cei mai mulți vistavo de astăzi), preoțimea noastră, împreună cu Biserica Țării, a îndurat cele mai mari umiliri, din partea vistavoilor sătești, cari nu se îndurau să dea o subvenție din bugetul comunei pentru întreținerea personalului parohial și pentru întreținerea Bisericii. De unde era să mai ajungă pentru Biserica strămoșilor, când banii comunei erau înghițiți înainte de a se întocmi bugetul? A venit Tache Ionescu și a recunoscut nedreptatea ce se făcea de ani de zile preoților, înființând legea cu privire și la salarizarea clerului de către Stat. Și azi se găsesc deștepți cari țin de rău ce a făcut Tache Ionescu pentru salarizarea preoților. Preoțimea și învățătorimea țării au dus greul; ei, preoții și învățătorii, au învățat poporul dragostea de țară și de Biserică. Fără ei, poporul de mult ar fi tăiat capul boerilor cari furau din vistierile Țării și puneau biruri pe spinarea românilor, ca să li ajungă celor mari pentru desfătarea în buestru. *Liniștea și sufletul Țării li întrețin preoții și învățătorii. O sută de ipistați nu valorează cât un preot. Și totuși Țara plătește pe un ipistat mai bine decât pe un preot! Când țara dădeă peste necazuri, nu alergă la ajutorul ipistaților cari nu aveau nici o baftă în fața poporului, ci alergă la ajutorul preoților și învățătorilor. Așa a făcut Țara în răscoalele dela 1907, prin Spiru Haret, care, în luna Martie 1907, cu ordinul No. 1471, semnat și de arhieriei Țării, cerea ajutorul preoților și învățătorilor: „Mare și grea nenorocire a căzut peste noi... Potoliți pe cei turburați, împăcați pe frați și duceți liniștea printre oameni... căci frații noștri săteni numai dela voi pot auzi cuvântul cel bun, numai dela voi pot primi lumina cea adevărată. Faceți să înceteze lupta între frați. Faceți-i să înțeleagă că cu focul și cu arma nu se poate îndrepta țara, ci, din contra, i se pregătește peirea...**

Deschideți mintea sătenilor, și faceți-i să înțeleagă că nu trebuie să asculte de șoaptele ticăloșilor care îi îndeamnă la rău, și după ce au adus jalea și ruina, se fac nevăzuți, ca duhurile iadului... Voi preoți, trageți clopotele dela biserică, îmbrăcați-vă în sfintele vestminte, luați în mână crucea și evanghelia, ca să se adune poporul; și-i vorbiți și voi, și învățătorii, și faceți să intre pacea și dragostea între oameni, și să piară dușul cel rău dintre ei. Aceasta este chemarea voastră, și mare răspundere veți avea înaintea lui Dumnezeu și oamenilor, dacă nu o veți îndeplini". Și preoții și învățătorii au ascultat de această rugămintă îndreptățită, ca întotdeauna, și a liniștit poporul. Sfârșitul cu bine al răscoalelor țărănești din 1907 se datorește, în cea mai mare parte, preoților și învățătorilor. Cine au pregătit biruința națională a neamului? — Preoții și învățătorii. În războiul preoții și învățătorii și-au făcut datoria cu deplină conștiință. „Preoții au menținut moralul și au îmbărbătat sufletul trupei în război; cei mai buni ofițeri au fost ofițerii în rezervă, învățătorii, cari mergeau să-și facă datoria cu deplină conștiință” — așa mi-a spus, într-o discuție intimă, în seara de 16 August a. c., d. general Cantacuzino-Grăniceru, deputat de Tulcea, în gruparea politică „Vlad Țepeș”. Cu toate serviciile aduse Țării, preoții și învățătorii sunt neluați în seamă de conducătorii de o clipă ai Țării. Prea mult s'a abuzat de sufletul liniștit și răbdător al preoților cari n'au primit salariul de prin luna Februarie a. c.

Răsplata jertfei preoțești și învățătořești toată lumea o vede; pe câtă vreme parlamentele: național-țărănesc și actualul au fost plătite până pe ziua de 1 Octombrie a. c., preoții n'au primit salariul încă din Februarie a. c., iar învățătorii, cerând dreptul de a câștiga pâinea zilnică, sunt striviți sub loviturile ipistaților în capitala Țării...

Parlamentul național-țărănesc — după cum mi-a spus d. președinte al Camerei Generalul Cantacuzino-Grăniceru — a încasat diurna parlamentară până la 1 Octombrie a. c. Deci Țara a plătit până la 1 Oct. a. c. două parlamente, în vreme ce preoții mor de foame, cu salarii de mizerie, neachitate de o jumătate de an. De sus îndreptarea nu mai vine. Ce-i mai rămâne preoțimei noastre de făcut, după atâta suferință? — Să facă întocmai cum au făcut Mitropolitul Ștefan al Ungrovlahiei și soborul vlădicesc, cari la 1652, pe vremea lui Matei Basarab — după cum spune textul blestemului păstrat la Academia Română: „*înaintea adunării a toată țara, în sfinte odăjdii îmbrăcați și cu făcliile aprinse în mână, înfricoșat și groaznic blestem au făcut asupra vistierilor: Stroe, Radu Farcaș și Tudor Cămărașul, pentru că nu și-au putut da seama de biruri și de ȧaraciuri și de banii cei trimiși la Ȧarigrad*”.

Dacă secularizarea averilor Bisericii a fost o lucrare națională, apoi cu atât mai mult să se facă o adevărată lucrare națională, dând preoțimei mijloace pentru un traiu

vrednic de misiunea ei în lume, salarizând-o la vreme și cum cere demnitatea preoției. *Căci e mai bine ca preoțimea noastră să fie căsăpită ca în Rusia, Spania și Mexic, decât să fie lăsată să se zbată în mizerie, să se sfârșească cu zile chinuite, cu salarii de rușine, neachitate de luni de zile și umilită în fața Țării la al cărei edificiu, preoțimea și-a dat tot tributul de jertfă neprecupețită.*

N. C. MUNTEANU-MUNTMARG

SALARIZAREA PREOȚILOR ÎN 1931

În luna Mai 1930, am arătat în revista noastră eparhială Tomis, cât de mici sunt salariile Preoților, căci mulți neputând trăi sunt siliți să-și îndrepte puterea de muncă în alte direcțiuni, decât ale bisericii. Spuneam atunci că Preoții trebuiesc salariați omenește, căci numai așa vor putea să-și îndeplinească datoria, spre a fi adevărați Apostoli ai Domnului și veghetori neadormiți asupra moralității poporului. Dar a fost un strigăt în pustie, neuzit de nimeni.

Acum s'au abătut asupra bisericii alte greutăți, alte nevoi. Țara trecând prin lipsuri grozave, s'a gândit să facă economii în toate părțile. O turburare grea a cuprins pe toți funcționarii țării prin: înlăturarea din servicii, scoaterea la pensii și aplicarea curbei de sacrificiu la toate salariile. Funcționarii trec azi prin cele mai grele și urâte momente, prin care poate n'au trecut niciodată. Biserica a fost și ea lovită de economia conducătorilor, însă lovitura a fost așa de grozavă — că a aruncat-o din rândul instituțiilor de stat. Ea care a fost creatoarea neamului nostru — făuritoarea limbei și culturai — susținătoarea școlai — s'a văzut acum dată la o parte mai rău decât biserica altor confesiuni. Cu catolicii statul are concordat și nu poate eși din condițiunile lui. Spune acolo să dea și să facă anumite sume și lucruri — trebuie să le execute întocmai. Cu noi nu este așa, avem legea și statul de organizare Bisericească, puse în aplicare acum 6 ani, ne-a aplicat art. 19 și 21 din lege care arată că Statul va da un ajutor și a terminat cu Biserica ortodoxă. Dar, oare acest ajutor îl dă statul dela el, nu este datoria, impunerea pe care o are statul să întrețină biserica — pentru că în 1864 i s'a luat cu forța toate averile ei — tot pentru a scăpa țara de sărăcie, sărăcie care o adusese alții asupra țării, iar nu biserica. Ce rescumpărare a dat atunci statul? Nimic, decât obligația să întrețină Biserica. Ce-ar zice acei donatori, vechi boeri plini de credință și adânc evlavioși, dacă s'ar ridica din morți și ar vedea actele lor de

donăție — fără valoare, fără nimic — ar muri: a doua oară — căci n'ar mai cunoaște nimic. Statul deci este mai mult decât obligat să întrețină Biserica.

Dar cine este statul? Este numai guvernul și aleșii națiunii ce formează camera și senatul? Nu — statul suntem noi toți cetățenii țării. La numirea și alegerea guvernului a deputaților și senatorilor, oare s'a spus acestei țări și în special creștinilor ortodoksi — că statul nu mai are nevoie de biserică și cui îi trebuie să și-o întrețină cum crede. Alte impuneri, alte greutăți asupra poporului. Dacă s'ar fi spus acestea apoi poporul nostru i-ar fi gonit din sate.

Conducătorii de eri au făurit legea și statutul de organizare Bisericească, arătând în expunerea de motive că „*între Stat și Biserica sa națională trebuie să existe raporturi de reciprocă și perfectă încredere, încredere ce ne-a făcut să lăsăm deoparte orice ar fi putut fi interpretat cu bună sau rea credință, în sensul unei ingerințe a Statului în treburile Bisericii. Aceeași încredere trebuie însă să manifesteze la rândul său și Biserica față de Stat*”. — Dar ce încredere să mai aibă Biserica față de Stat, când conducătorii statului vor să-i dea numai un ajutor global — lăsând tot personalul bisericesc aproape pe drumuri?

În urma intervențiilor făcute de Sfântul Sinod și a diferitelor delegațiuni preoțești — anul acesta (1931) am fost încadrați în curba generală aplicată tuturor funcționarilor publici. Până la 1 Iulie 1931, s'au trimis și mandatele de plată respective. Incasarea lor însă, ne-a adus alte neajunsuri — căci deși ne găsim în luna Septembrie — abia le-am putut încasa până la 1 Iulie. În toate părțile ni se spunea că Preoții au cu ce trăi. Doamne, de ce nu vin acei care spun așa să cerceteze în amănunțimi viața noastră preoțească — și atunci vor vedea câte necazuri și lipsuri atârnă de preoție. Ce vom face dela 1 Iulie, căci au venit ordine să nu se mai facă state pe restul de 6 luni până la primirea altor instrucțiuni. Acum în luna Septembrie preoțimea ortodoxă așteaptă instrucțiuni să facă statele pe Iulie 1931. Cu ce trăim? Cu ce ne îngrijim copiii? Cu ce îi ducem la școli? — Iată întrebări care se pot înmulți și la care nu putem da nici un răspuns.

De ce oare conducătorii de eri și de astăzi ai Țării, privesc cu ochi atât de răi și dușmănoși Biserica? La 1864 i se luă averile, acum e gata să fie lăsată în sapă de lemn. Răspunsul este acesta: conducătorii cei mari ai Statului, împreună cu toți cei din jurul lor numai au absolut nici o credință, nici o legătură sufletească cu Biserica. Privesc la Biserica ca la ceva vechiu, precum îi sunt zidurile, la care statul n'a pus nici o cărămidă nouă. Iată că miasma bolșevismului a avut și are o mare influență asupra claselor noastre conducătoare, în ceea ce privește biserica. „*Sărmani strămoși, voi care ați ridicat falnice biserici, pe tot întinsul Țării, cu su-*

doarea muncii voastre ; voi care cu dragoste desăvârșită făureați acte de danii acestor locașuri, pe care le cercetați în fiecare sărbătoare, coborâți în mijlocul nostru să muștrați cum știți voi, în frumosul și vechiul graiu românesc, pe necredincioșii conducători ai Țării, căci au luat Bisericii tot, lăsându-i dar sufletul. Da, nu mai este credință, nu mai este dragoste de Biserică căci sufletele multora s'au bolșevizat.

Avem nădejde că Sfântul Sinod, împreună cu conducătorii Preoțimii, vor face și vor arăta marilor conducători ai Țării, primejdia ce ne așteaptă în cazul când Biserica va fi lăsată la mila poporului. Se cuvine ca alături de o Rusie bolșevizată și distrugătoare de biserică, să fie o Românie mare, cuminte și disciplinată, având o Biserică bogată, mândră și întărită prin credința și dragostea tuturor Românilor, căci Biserica este zidul cel mai puternic, ce ne desparte de bolșevism. Preoțimea va lupta să întărească cât mai mult acest zid.

Preot **GH. S. POPESCU**
URZICENI

+ PROFESORUL DR. N. C. PAULESCU

În dimineața zilei de 19 Iulie s'a stins din viață unul dintre cei mai mari misionari creștini din lumea savanților: fiziologul Niculae Paulescu.

Spirit ales, minte puternic organizată și adânc cultivată, acest uriaș al gândirii contimporane își prefăcuse catedra într'un amvon, el însuși fiind un neîntrecut predicator al celor mai puternice silogisme teiste întemeiate pe datele laboratorului și ale observațiunii.

De unde până la el și înaintașul său Lancereaux, știința fiziologică forma unul dintre capitolele materialismului ateu și agresiv, prin ei, această disciplină științifică superioară se înalță stăruiitor, luând caracterul unei ample sinteze a *cauzei primare* prin trecerea logică și irefutabilă dela constatare la explicare.

Iată pentru ce, D-rul Paulescu a fost un filozof în adevaratul înțeles al cuvântului și un creștin, căruia nici-o stărpitură materialistă n'ar avea curajul să-i tăgăduiască calitățile atât de mult trâmbițate pe seama semidoctilor: *inteligență de largă anvergură, capabilă să prindă, să găzduiască, să asimileze o mulțime de fapte și de idei, să le fuzioneze și să le ierarhizeze.*

Fără să intre în categoria monotipicilor — deși în medicină specializarea este privită adeseori ca o garanție — profesorul Paulescu trece peste granițele așa numitei *provincii științifice*, ca să privească cu mintea lui scrutătoare la marile semne de întrebare ale lumii acesteia.

Hotărît să probeze științificește realitatea existenței principiului vital și odată plecat pe drumul cercetărilor superioare, el prinde firul finalității pe care o discută cu o putere coplesitoare ca să ajungă la proba cauzelor finale, cauze, despre care evreul Spinoza spunea că sânt *azilul ignoranței* și prin care ilustrul nostru savant probează existența lui Dumnezeu întemeiată pe ordinea care stăpânește lumea vieții.

În acest scop, el ridică în calea materialismului ateu cea mai puternică fortăreață fiziologică și probează până la evidență și printr'o logică de fier, că viața nu stă într'o simplă succesiune de mișcări ale materiei, după cum, nici sufletul nu poate să fie un registru mintal format din foile mecanice moleculare.

Din contră, materialul vieții văzut în formarea și evoluția unei ființe vii, probează un scop urmărit, sau după expresia lui Claude Bernard — *o idee directoare*, care, fără să fie o simplă lege de finalitate, este însuși puterea inteligentă adică însuși Dumnezeu. Și ceiace căută să evite Bernard, definește în mod sublim profesorul Paulescu. Într'adevăr, căutând să răspundă la întrebarea: care este cauza vieții, și mergând pe drumul observațiilor științifice, acest mare filozof creștin ajunge la următoarele concluzii:

1) Organizația și evoluția, ca și fenomenele vitale, nu se disting de actele și fenomenele naturii brute și de acelea ale naturii moarte, decât prin faptul că se îndeplinesc *în vederea unui scop* comun: subzistența individului și perpetuarea speței.

Finalitatea imanentă morfologică și fiziologică este — așa dar — trasul distinctiv al ființelor vii.

2) Observațiunea arată că faptele vitale ale fiecărei ființe formează un ansamblu armonios în care totul concordă și în care nimic nu se contrazice; asta ne conduce să admitem că finalitatea biologică este efectul unui agent *unic* pentru fiecare individ. Mărturisirea conștiinței omului pledează dealtfel în acelaș sens, raportând toate actele și toate fenomenele vitale către un *eu unic*.

Agentul finalității primare nu cade sub simțurile noastre; ori, cum simțurile noastre sânt impresionate numai de *energia fizică*, urmează de aici că acest agent diferă — în privința naturii sale — de *energia fizică*. Exprimăm aceasta spunând că: „sufletul este imaterial“. *În fiecare ființă vie există așa dar un suflet unic, imaterial, cauza finalității vitale.*

3) Admirabila armonie care domnește în lumea vieții, ca și simbioza uriașă — în alți termeni strânsa dependență reciprocă — care leagă între ele toate ființele vii, nu este opera sufletelor care lucrează izolat; ea nu poate fi decât opera cauzei lor primare. Așa dar, cauza primară — adevăratul autor al finalității morfologice și fiziologice pe care o constatăm la ființele vii luate în particular și în ansamblul

lor — prezintă într'o treaptă supremă, atributul înțelepciunii, pentru că finalitatea concepută și voită a efectului implică înțelepciunea cauzei. Această cauză primară este Dumnezeu.

Ori, demonstrarea acestei cauze primare a vieții, unică, imaterială și înțeleaptă, este termenul sublim la care ajunge fiziologia.

Iată pentru ce, omul de știință nu trebuie să zică „*Credo in Deum*” ci „*Scio Deum esse*”¹⁾

Ei bine, în acest „*Scio Deum esse*” ca 'ultim postulat al fiziologiei, vibrează cu toată puterea sufletul acestui ilustru savant și admirabil creștin.

Prin el, explicația științifică nu înlocuește ci întărește credința în Dumnezeu; iar știința, — despre care Auguste Comte credea că poate să reconducă pe Dumnezeu peste frontiere mulțumindu-i pentru serviciile lui provizorii, — se închină respectuos înaintea Creatorului.

De aceea, lucrările ca și viața acestui neîntrecut profesor constituie un imn de slavă adus Dumnezeirii și o puternică încercare de creștinare a medicilor și a științei medicale. Țara noastră n'a cunoscut până la el un om de știință care să se închine cu mai multă convingere înaintea Mântuitorului.

Și pentru că am avut fericirea să-l cunosc personal și să-l văd adeseori în biroul lui de lucru, zâmbitor, binevoitor și hotărât, îmi iau îngăduința să redau aici câteva rânduri din cea dintâi scrisoare pe care mi-a trimis-o în anul 1915.

„Școala trebuie să meargă alături cu Biserica, și împreună să învețe poporul.

Școala dă oamenilor știința naturii,

Biserica, — care și ea e un fel de școală, — le dă o filozofie, ca să zică așa populară, adică știința supra-naturii. Or, natura și supra-natura sânt lucrurile „văzute și nevăzute” făcute de Dumnezeu. Prin urmare, nu poate exista conflict între Școală și Biserică, după cum susțin astăzi niște jumătate-de-învățați. Din contra, ele trebuie să se ajute una pe alta.

Un filozof englez, Bacon²⁾, a spus altădată: puțină știință depărtează de Dumnezeu; dar mai multă știință readuce la Dumnezeu.

De altmintrelea și Domnul Christos, întemeietorul Bisericii, s'a numit pe sine însuși *Învățător*, — și a zis Apostolilor săi, când i-a trimis să evanghelizeze lumea, „mergând învățați națiunile”. Biserica și Școala trebuie să facă una și să meargă, mână în mână, ca să scoată pe popor din întunericul neștiinței”.

Inarmat cu aceste convingeri, D-rul Paulescu a făcut din școală un loc pentru preamărirea evangheliei. Doctrina

1) Dr. N C. Paulescu Finalité, Matérialisme, Ame et Dieu pgs. 50. 96. 97. 110. 111. Paris Bloud et C-ie 1908.

2). Este vorba despre Bacon de Verluam.

creștină a fost pentru el, nu numai *treapta supremă a științei medicale*, dar însuși principiul vieții omenești în exteriorizarea ei cea mai ordonată.

De aceia, savantul care a închis ochii în ziua de 19^{ie} Iulie a apărat învățătura Domnului Christos cu ultima îndârjire, și atacurile date de el — mai ales contra francmasoneriei — alcătuiesc un monument nepieritor pe care se vede scris: jos Diavolul, care de pe vârful muntelui — după ce i-a arătat Domnului împărățiile lumii și strălucirea lor — i-a zis: „toate aceste lucruri Ți le voi da Ție, dacă Te vei arunca cu fața la pământ și Te vei închina mie“. Mat. 4. 9.

ION POPA MĂNUCU

Paroh rural

„SĂ NU UCIZI”

CU PRILEJUL „TĂERII CAPULUI SF. IOAN BOTEZĂTORUL“¹⁾

Era pe timpul când la Roma domniă Impăratul Tiberiu, iar în Galilea stăpâniă — ca trimis al Impăratului — Irod Tetrarhul, pe când în pustiiile Galileii pe malul râului Iordan, Ion Botezătorul striga: „Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. Oamenilor, faceți roduri vrednice de pocăință....“

Doi jidovi se întâlnesc și după ce se salută cu salutarea de atunci, unul începe:

— Ionatan, ai auzit ce s'a întâmplat cu Ioan fiul preotului Zaharia? Atâtea cuvinte și învățături frumoase eșiau din gura lui, care-ți mergeau la inimă și acum săracul zice că Irod a pus de i-a tăiat capul.

— Hei frate Elizei, bine a făcut stăpânul și domnul nostru Irod, că a poruncit să-i taie capul sălbaticului acela. Auzi tu, pe lângă că ne muștră pe noi poporul ales al lui Dumnezeu, dar tăia în carne vie în fața cărturarilor și fariseilor noștri, iar acum în urmă muștră pe însuși Irod și-i strigă: „Nu ți se cuvine să ei pe femeia fratelui tău“.

— Ionatan, așa o fi cum zici tu, dar nu ai atâta dreptate și Irod este vinovat de moartea lui Ioan — Botezătorul — cum îi zic unii din coreligionarii noștri. Ioan, tot ce a vorbit, pe drept a grăit, căci câte ne spun nouă fariseii să ținem și să facem și de ce ei nu le fac și țin? Sau legea este numai pentru noi norodul, dar pentru ei nu? Și ce zici că Irod a făcut bine, că a pus să ucidă pe Ioan? Gândește-te tu, dacă ai fi în locul fratelui lui Irod și ai avea un frate; ți-ar părea

1) Cuvinte rostite la cercul cult. proeșesc din Parohia Săpunari-Ialomîța

bine, ca într-o bună zi, acest frate al tău, să-ți ia femeia ta, să trăiască cu ea, iar pe tine să te goniască, să-te dușmăniască și chiar să caute să te omoare; ar fi bine, frumos și legiuit ?

— Hei, desigur că nu mi-ar conveni și-ți spun drept, că s'ar întâmplă orice.

— Ei vezi, atunci n'a avut dreptate Ion Botezătorul să-l certe pe Irod ? Dar să știi tu, că Iahve — Dumnezeu — al nostru este mare. El plătește încet, dar cu vârf și îndesat. Irod a ascultat de femeia lui nelegitimă și de nepoata sa — acum fică nelegitimă și ea — și a tăiat capul bietului om, ce eră un sfânt pentru noi. Păcat și păcatul strigă la cer.

Irod trebuia să mai gândiască și nu îndată să asculte de soția-i nelegitimă, chit că a jurat, că va face orice i se va cere. Când a jurat, nu eră în mințile lui toate, eră beat și mai bine își călcă jurământul ce-l făcuse în stare anormală, decât să facă să curgă sânge neovovat. Frate Ionatan, îți repet, Dumnezeu nu doarme. El plătește și lui Irod și celor ce au pârât pe Ioan la Irod. . . . .

Iubite creștin, cum spune tradiția noastră bisericască, Irod, soția-i nelegitimă și Salomeia au avut un sfârșit cât nu se poate mai trist.

Povestind cum a fost tăiat capul Sf. Ioan Botezătorul, a cărei tristă amintire biserica o serbează la 29 August cu rugă și post, gândul meu se îndreaptă la porunca V-a din decalog, care zice: „Să nu ucizi“ căci păcatul ce faci prin omor este strigător la cer, cum a strigat însuși Dumnezeu lui Cain, când a omorât pe Abel: „Sângele fratelui tău, strigă către mine la cer“. Câte nenorociri nu vin după un omor și pentru cel ce a făcut fapta, pentru familia lui și pentru familia celui ucis, fiindcă făptuitorul se duce să-și ispășiască păcatul în vre-o ocnă și aci veșnic îl muștră conștiința, viermele neadormit, iar familia-i rămâne săracă, fără sprijin, ca și familia celui omorât.

Istoria bisericească ne spune că împăratul Constantin al II-lea, omorând pe fratele lui Teodosie, îi părea că-l vede în tot momentul lângă el, întingându-i un pahar plin cu sânge zicându-i: „Ia frate de bea“. În zadar a plecat, umblând nebun prin lume, vedenia pretutindeni îl urmă și-i strigă: „bea frate, bea“.

Va zice cineva: astăzi astfel de omoruri sunt rari și cine le face, drept este să-și ia plata. Eu spun însă că astfel de omoruri sunt dese și vai ce urmări vor avea, așa de pildă: femeile, cari îșiucid pruncii în pânțele. Pruncul cu mult înainte de naștere, primește un suflet dela Dumnezeu. El e rânduit să se nască, să trăiască și în greu păcat, cad mamele ce fac astfel de fapte. În păcatul uciderii — ca și mamele —

cad și soții sau bărbații ce-și îndeamnă femeile, sau nu le oprește de a și ucide pruncii în pântece, sau să-i avorteze.

Apoi mânia, ura, cearta, blestemul, de asemenea sunt păcate, cari duc la omor, cum este cazul Sf. Ioan Botezătorul care din ura ce-i purta soția lui Irod și Salomeia bietului Botezător i se taie capul, deci este ucis. „Cine se mânie pe fratele său, vinovat va fi judecării și cine va fi zis fratelui său, nebun, vinovat va fi sinedriului, iar cine va fi zis, nemintosule, vinovat va fi la gheena focului“. Mat. v. 22.

Frate creștine ferește-te de mânie, ură, ceartă, blestem și sudalme, supărarea amân-o întotdeauna pe a doua zi, căci ai auzit că atâtea crime, s'au petrecut la ceartă, mânie și blesteme. Românul nostru are o vorbă: „trece și asta“. Câți frați între ei nu sau omorât pentru un lucru de nimic, câți părinți nu-șiucid copii și invers fiindcă dintr'o mânie și ceartă dai la nenorocire.

Omorul este apoi pedepsit grozav și de Dumnezeu și de oameni, dar mai ales de Dumnezeu. Este pedepsit de Dumnezeu omorul, fiindcă viața omului, Dumnezeu a dat-o, El dispune de ea, El este singurul stăpân al ei, și când vrea El atunci o cere, El fiind stăpân și al vieții și al morții. „Cine varsă sânge omenesc și sângele aceluia să fie vărsat, căci omul a fost făcut după chipul lui Dumnezeu“ (Facerea 9.6).

Se face uciderea nu numai cu fapta, ci cum am zis mai sus, cu sfatul, îndemnul și învoire, după cum și mândria, ura, lăcomia și alte asemenea duc tot la omor. „Nici furii, nici cei porniți spre ori ce fel de înavuțire, nici bețivii, nici hrăpitorii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu“ (I Cor. 6-10)

Pr. M. R. Ștefănești.

ACTIVITATEA CERCURILOR PASTORALE ÎN EPARHIE

2 Februarie 1931. — Cercul pastoral *Armutli-Caliacra*, a ținut ședință în parohia Armutli. Predica a fost rostită de Pr. N. Țintoiu despre: post și rugăciune.

Ședința publică s'a ținut în localul școlii primare odată cu a cercului cultural învățătoresc M. Kogălniceanu. Conferențiază Pr. N. Țintoiu și urmează apoi, coruri, poezii ș. a., executate de elevii școlii primare. Credincioșii au luat parte în număr foarte mare.

19 Aprilie 1931. — Cercul pastoral *Dorobanțu-Ialomița*, a ținut ședință în parohia Dorobanțu. Serviciul divin s'a oficiat în sobor. Evanghelia zilei a fost explicată de Pr. Iosif Bălțeanu.

În ședința intimă s'a fixat programul de activitate al cercului pastoral pe întregul an.

Ședința publică s'a ținut în biserică. Păr. Președ. V. Rădu-

lescu deschide ședința. Conferențiază Pr. Gh. Păunescu. Mai vorbește Pr. Ic. Iosif Bălțeanu. Atât la biserică, cât și la ședința publică ia parte multă lume.

26 Aprilie 1931. — Cercul pastoral *Urziceni* a ținut ședință în parohia Muntenii-Buzău. Serviciul divin s'a săvârșit în sobor de către preoții: T. Minculescu-M. Buzău, M. Marinescu-Manasia și M. Totolici-Urziceni. Răspunsurile au fost date de cântăreții cercului. Evanghelia zilei a fost explicată de Pr. Alex. Ioan-Cotorca. Mai vorbește Pr. M. Marinescu-Manasia despre: Păcatul beției.

La sfârșitul s'ujbei s'a făcut parastas pentru răposatul preot Guzulescu fost slujitor în acest sat.

A lipsit: Pr. Vasilescu-Znagoveanu-Malu. (Procesul-verbal semnat numai de Păr. Președinte M. Totolici?).

17 Mai 1931. — Cercul pastoral *Dorobanțu-Ialomița*, a ținut ședință în parohia Uimu. Serviciul divin s'a oficiat în sobor. Evanghelia zilei a fost explicată de Pr. Gh. Stănescu. Ședința publică s'a ținut în localul școlii primare. Conferențiază Pr. Ic. Iosif Bălțeanu despre: lux. Mai vorbește Pr. Gh. Păunescu și Pr. Gr. Neagu. Toți membrii cercului au fost prezenți.

24 Mai 1931. — Cercul cultural *Armutli-Caliacra*, a ținut ședință în parohia Musubei. Serviciul divin s'a săvârșit în biserică cu hramul „Acoperământul Maicii Domnului” din comuna Musubei de către preoții: Al. Ivanof, Gh. Paul, I. Mirion, N. Țintoiu; iar răspunsurile liturgice au fost date de către cântăreții prezenți. La urmă s'a oficiat un parastas pentru eroii neamului.

Ședința publică nu s'a ținut. Au absentat preoții: D. Cernacof-Carali, I. Preda-Câmilăru, Oprea-Hasi-Kioseler, Fl. Puiu-Esetli și C. Silion-Casim; precum și următorii cântăreți: Nic. Dumitru și Kiru Timofte-Carali, Oprea Bulugean și Trifon Tudorof-Esetli; Mih. Stratulat și Gh. Funda-Hasi-Kioseler; Stoian Ivanov-Armutli și Ștefan Costescu-Alexandria.

24 Mai 1931. — Cercul pastoral *Urziceni* a ținut ședință în Com. Sărățeni. Serviciul divin s'a oficiat în sobor de către preoții: Alex. Dumitrescu-Sărățeni, Vasilescu-Znagoveanu-Malu, M. Marinescu-Manasia și Alex. Ioan-Cotorca. Răspunsurile liturgice au fost date de preoții și cântăreții cercului. Evanghelia zilei a fost explicată de Pr. George Petre-Broșteni. La urmă s'a oficiat parastas pentru câțiva enoriași și ctitorii bisericii din Com. Sărățeni. Credincioșii au luat parte în număr mare la slujba de dimineață.

Ședința publică s'a ținut în biserică. Conferențiază Păr. A. Negulescu-Alexeni despre: Creșterea copiilor. Urmează coruri ș. a.

28 Iunie 1931. — Cercul pastoral *Armutli-Caliacra*, a ținut ședință în parohia Alexandria. Serviciul divin s'a săvârșit în sobor de către preoții: Ic. N. Țintoiu, Gh. Paul și Ioan Preda; iar răs-

punsurile au fost date de corul școalei primare locale și de cântăreții prezenți. La urmă s'a oficiat parastas pentru eroii morți în războiu.

Ședința publică s'a ținut în localul școalei primare. Păr. N. Țintoiu deschide ședința. Mai vorbește preoții Gh. Paul și Ioan Preda despre: importanța cercurilor pastorale preotești. Urmează recitări, coruri ș. a., executate de elevii școalei primare. Au absentat preoții: Florian Puiu, D. Cernaef, Al. Ivanof, C. Silion, I. Mirion, Oprea Trifon și cântăreții respectivi.

12 Iulie 1931. — Cercul pastoral *Moldoveni-Ialomița*, a ținut ședință în parohia din Com. Armășești. Serviciul divin s'a oficiat în sobor; iar răspunsurile au fost date de corul cântăreților din cerc. Evanghelia zilei a fost explicată de Pr. Iancu Teișanu-Bărbulești. S'a oficiat apoi parastas pentru eroii neamului.

Ședința publică s'a ținut în Sf. Biserică. Conferențiază Pr. Iancu Micșunescu-Jilavele. Păr. Președ. D. Popescu închide ședința. Toți membrii cercului au fost prezenți.

19 Iulie 1931. — Cercul pastoral *Perieți-Ialomița*, a ținut ședință în parohia Grivița. Serviciul divin s'a săvârșit în sobor de către preoții: M. Haralambie, Gh. Sachelarie, N. Dobrescu, B. Constantinescu, Th. Stroescu, M. Vasilescu, C. Petrișor și Al. Alexandrescu; iar strana a fost condusă de D-nii V. Teodorescu și Șerban Popescu-învățători, precum și de cântăreții din cerc. Predica a fost rostită de Păr. N. Dobrescu-Amara despre: datele noastre către aproapele.

După terminarea serviciului divin, s'a sfințit o troiță așezată în curtea Bisericii, în amintirea erailor morți în războiu. Credincioșii au luat parte în număr mare.

În ședința intimă s'a discutat organizarea unui ciclu de conferințe în orașul Slobozia, pe timpul iernei.

Ședința publică de după masă nu s'a ținut.

19 Iulie 1931. — Cercul pastoral *Cosâmbești-Ialomița*, a ținut ședință în parohia Buești. Toți membrii cercului au fost prezenți. Sf. Liturghie s'a oficiat în sobor; iar răspunsurile au fost date de cântăreții cercului. Predica a fost ținută de Pr. I. Rășanu-Albești despre: „Minunile Mântuitorului în fața științei omenești“.

Ședința intimă s'a ținut în casa parohului respectiv și s'a discutat importanța corurilor bisericesti și cântarea în comun a poporului unde este posibil.

Ședința de după masă s'a ținut în Sf. Biserică cu următorul program: 1) Impărate ceresc, cântat în ansamblu de preoți și cântăreți. 2) Conferința ținută de Pr. A. Constantin-Dragalina despre: „Sudălmii și înjurături de lucruri sfinte“. 3) Apărătoare Doamne, cântat ansamblu. 4) Unule născut. 5) Sf. Dumnezeule. 6) Axion. 7) P. C. Președinte încheie mulțumind pentru ascultare și dă îndemnuri de urmare a sfaturilor auzite.

26 Iulie 1931. — Cercul pastoral *Radu-Negru-Ialomîța*, a ținut ședință în parohia „Ștefan-Vodă“.

Serviciul divin s'a oficiat în sobor. Predică Pr. Ic. Enache Petrescu despre: milostenie. — Mai vorbește Pr. Ic. Gh. Marinescu despre: dragostea către biserică. Asistă lume foarte multă. Ședința publică nu s'a ținut. Au lipsit dela cerc cântăreții: Ignat Petcu și C. Nica dela parohia Ceacu și D. Ene — Călărașii-Vechi.

26 Iulie 1931. — Cercul pastoral *Negru-Vodă-Constanța*, a ținut ședință în parohia Ghiuvenlia. Serviciul divin s'a oficiat în sobor de către toți preoții cercului; iar răspunsurile liturgice au fost date de cântăreții respectivi. Predica a fost rostită de Pr. C. Crețu-Darabani. Masa s'a luat în comuna la casa preotului localnic.

Ședința publică s'a ținut în localul școlii primare. Păr. Președinte Gh. Lupu-Negru-Vodă deschide ședința vorbind despre importanța cercurilor culturale.

Conferențiază Păr. I. Girip-Viroaga despre: rele cari bântuie societatea de astăzi. Urmează apoi, lectură citită de D-l N. Pr. Rădulescu-student și Pr. Gh. Preda-Valală. Păr. I. Rădulescu-Ghiuvenlia înch de ședința. Atât la biserică cât și la școală asistă foarte multă lume.

27 Iulie 1931. — Cercu pastoral *Ștefănești-Ialomîța* a ținut ședință în parohia Nucet. Serviciul divin s'a oficiat în sobor, iar răspunsurile au fost date de corul cântăreților. La urmă s'a făcut parastas pentru eroii neamului și apoi s'a oficiat taina Sf. Maslu la câțiva bolnavi din localitate și din Lupșanu.

Predică Păr. Ic. M. Rădulescu Președ. cercului despre: Cinstirea Duminicii. La slujbă au luat parte autoritățile comunale precum și Domnii învățători. Pentru fondul cercului s'a colectat suma de 40 lei.

În ședința intimă s'a discutat taina „Sf. Maslu“. Ședința publică nu s'a ținut.

9 August 1931. — Cercul cultural *Hârșova-Constanța* a ținut ședință în parohia Dulgheru. Serviciul divin s'a oficiat în sobor. Predica a fost rostită de Pr. C. Cernescu despre: credință.

La sfârșitul Sf. Liturghii s'a făcut rugăciuni la mormântul fostului preot al satului. În ședința intimă s'a discutat: importanță cercurilor culturale. A lipsit nemotivat cântărețul V. S. Vasile-Hârșova.

16 August 1931. — Cercul pastoral *Moldoveni-Ialomîța*, a ținut ședință în parohia Rădulești. Dimineața s'a oficiat serviciul divin în sobor, iar răspunsurile au fost date de corul cântăreților. Evanghelia zilei a fost explicată de Păr. Gh. Mănescu-Jilavele. La urmă s'a făcut un parastas pentru eroii neamului.

Ședința de după amiază s'a ținut în Sf. Biserică. Conferențiază Păr. C. A. Constantin-Armășești despre însemnătatea postului.

La slujba de dimineață cât și la ședința de după masă au luat parte toate autoritățile comunale.

16 August 1931. — Cercul pastoral *Perieți-Ialomița*, a ținut ședință în parohia Amara. Serviciul divin s'a săvârșit în biserica parohială cu hramul „Sf. Nicolae” de către cucernicii preoți: Th. Stroescu, I. Popescu, Al. Alexandrescu, C. I. Petrișor, Gh. Sache-Jarie, N. Dobrescu, M. Vasilescu și B. Constantinescu, iar strana a fost condusă de D-l V. Teodorescu, învățător Grivița și de cântăreții din cerc. Predica a fost rostită de Păr. Gh. Sachelarie-Slobozia despre: statornicia în credință.

În ședința intimă s'au fixat subiectele ce se vor trata în ciclul de conferințe ce se va ține în orașul Slobozia.

Ședința publică de după masă nu s'a ținut.

16 August 1931. — Cercul pastoral *Cosâmbești-Ialomița*, a ținut ședință în parohia Poiana. Serviciul divin s'a oficiat în sobor; iar răspunsurile liturgice au fost date de cântăreții cercului. Predică Păr. Rășanu-Albești despre: Pildele Domnului și folosul lor practic.

La biserica filială Ghimpați a predicat Pr. E. Ionescu-Buești despre: ertarea greșalelor semenilor noștri.

Ședința intimă s'a ținut în casele preotului paroh respectiv și s'a discutat raportul preotului cu învățătorul, cântarea poporului în biserică și despre uniforma preotului în popor și la serviciu.

Ședința de după masă, s'a ținut în biserica parohială în fața unui foarte mare număr de credincioși. Conferențiază Pr. G. Ionescu-Bora despre: Tainele bisericii ortodoxe.

Viitorul cerc va fi în parohia Marsilieni în ziua de 6 Septembrie a. c.

16 August 1931. — Cercul cultural *Ioan-Corvin-Constanța* a ținut ședință în parohia Negureni. Serviciul divin s'a săvârșit în sobor de către preoții: C. Vasilescu-Ioan Corvin, Președ. cercului, C. Vasilescu-Dobromir, D. Vasilescu-Cetatea, Georgescu Oltina, Preoțescu-Adam Clisi și D. Petcu-Negureni, iar răspunsurile liturgice au fost date de cântăreții respectivi.

Predica a fost rostită de Păr. D. Vasilescu-Cetatea. În ședința intimă s'a fixat programul pe întregul an.

Toți membrii cercului au fost prezenți.

16 August 1931. — Cercul cultural *Plopeni-Constanța* a ținut ședință în parohia Dumbrăveni. Serviciul divin s'a oficiat în sobor; iar răspunsurile liturgice au fost date de cântăreții cercului. Predica a fost rostită de Păr. Șt. Niculescu Președ. cercului.

Ședința intimă s'a ținut în casa părintelui paroh și s'a discutat: Taina Sf. Botez - propusă de Păr. Radu Bulăceanu.

Ședința publică s'a ținut în Sf. Biserică. Conferențiază Păr. V. Postelnicescu despre: rolul pe care l'a avut biserica din timpurile vechi și până astăzi.

Au absentat fără motiv: Pr. Rizea Moscu, Pr. Marin Moșoian și Ierom. I. Goicea.

16 August 1931. — Cercul cultural *Urziceni* a ținut ședință în biserica parohială din Com. Balaciu. Serviciul divin s'a oficiat în sobor; iar răspunsurile au fost date de cântăreții din cerc. Evanghelia zilei a fost explicată de Pr. Gh. Teodorescu. Mai vorbește Pr. T. Miuculescu. La sfârșit s'a făcut un parastas pentru preotul decedat al bisericii din Com. Balaciu.

Au lipsit preoții: Alex. Ioan-Cotorca și Vasilescu-Malu.

Ședința publică nu s'a ținut.

16 August 1931. — Cercul pastoral *Mihailu-Vitează-Constanța* a ținut ședință în parohia Mihailu-Viteazu.

Serviciul divin s'a oficiat în sobor; iar răspunsurile liturgice au fost date de către corul cântăreților. Predica a fost rostită de Păr. Gh. Tudose-Pandurul. La urmă s'a făcut parastas pentru eroii neamului.

Ședința intimă s'a ținut în casa Păr. Președinte Th. Iliescu, unde s'a discutat și fixat programul cercului pe întregul an.—Toți membrii cercului au fost prezenți.

16 August 1931. Cercul pastoral *Seimeni-Constanța* a ținut ședință în satul Ștefan cel Mare parohia Saligni. Dimineața s'a săvârșit Sf. Liturghie în sobor de către preoții: Marin P. Ionescu Președ. cercului Seimeni, Ene Manea-Dunărea, Iosif Martin-Mircea-Vodă și Radu Constantinescu-Saligni. Răspunsurile liturgice au fost date de cântăreții cercului sub conducerea D-lui N. Fetculescu. Predica a fost rostită de Păr. Enuță Manea. După slujbă s'a făcut parastas pentru eroii neamului și ctitorii bisericii. Mai vorbește Păr. M. Ionescu despre: datoria ce avem de a iubi biserica și școala, singurile isvoare, cari aduc fericirea noastră.

În ședința intimă s'a fixat programul cercului pe întregul an.

23 August 1931. — Cercul pastoral *Topraisar-Constanța*, a ținut ședință în parohia Topraisar. Serviciul divin s'a oficiat în sobor de către preoții: M. Paraschiv-Topraisar, Al. Dunitrescu-Cumpăna, C. Dragomirescu-Mireni și C. Martin-Bărăganu. Strana a fost condusă de cântăreții cercului și anume: I. Mușat, Neagu I. Marin, I. R. Hanu, St. Spânochi, Gr. Mocanu și C. Pricop. Evanghelia zilei a fost explicată de Preot C. Martin-Bărăganu. Credincioșii au luat parte în număr mare la serviciul divin. Deasemenea au luat parte toate autoritățile comunale.

În ședința intimă s'a discutat ținuta și purtarea preotului în societate.

Ședința publică nu s'a ținut.

23 August 1931. — Cercul pastoral *Bărcănești-Ialomița*, a ținut ședință în biserica parohială cu hramul „Sf. Impărați” din comuna Speteni. Serviciul divin s'a oficiat în sobor, iar răspunsurile au fost date de cântăreții respectivi. Evanghelia zilei a fost explicată de Pr. Ic. C. Ștefănescu-Eliza Stoenеști. Mai vorbește Pr. Ic. Șt. Tănăsescu-Borănești despre însemnătatea bisericii și foloasele sufletești căpătate de creștinul iubitor de Sf. Biserică.

La parastas a vorbit Pr. Ic. M. Fluture-Bărcănești președintele cercului. În ședința intimă s'a discutat „Liturgia mai înainte sfințită“.

Ședința publică s'a ținut la biserică. Conferențiază Pr. M. G. Fluture; urmează coruri ș. a. R

LA SERBĂRILE MARINEI LA CONSTANȚA

— Rugăciunea P. S. S. Episcopului Tomisului *) —

Iată rugăciunea rostită de P. S. S. Gherontie al Tomisului cu prilejul botezului celor două distrugătoare :

Doamne Dumnezeu, împăratul oștirilor Savoat, sceptra împăraților credincioși, carele de demult ai întărit brațul Regelui David asupra hulitorului și năvălitorului Goliat și ai izbăvit pe poporul aies al tău de furia celui de alt neam,

Insuți stăpâne ziditorul nostru, cela ce ai făcut cerul și pământul și marea și toate cele ce sunt într'însele, carele ai binecuvântat corabia Patriarhului Noe și l-ai scăpat pe el și toată casa lui de înghițirea apelor,

Caută și acum din Cer și vezi și cercetează via aceasta și o desăvârșește pre ea și cu milostivire, A tot stăpânitorule, întârește brațul Majestății Sale Regelui nostru Carol II-lea și al braștilor Săi soldați; ca, așa, cum a făcut oarecând David, să întâmpine cu praștia virtuții strămoșești, să izbăvească țara aceasta de toată nevoia și primejdia și să întoarcă în fugă pe Goliații vremurilor de acum, cari setoși de nedreptate râvnesc Patria și neamul nostru românesc.

Și precum atunci ai binecuvântat corabia lui Noe, tinde și acum nevăzut mâna ta, mult milostive, și însuți Doamne, cel ce binecuvintezi și sfințești toate, binecuvintează și sfințește distrugătoarele „Regele Ferdinand“ și „Regina Maria“, pe cari binecredinciosul nostru Rege Carol II-lea, marina militară română și tot poporul tău, le sărbătoresc astăzi, pentru izbăvirea de vrăjmașii noștri și pentru scăparea și ajutorul nostru.

Arată, Doamne, îndurarea și mântuirea ta ca să freamăte marea și toate cele dintr'înșă, lumea și câmpia și munții, să salte împreună cu îngerii, în jurul tronului slavei tale, acolo unde ai chemat sufletul sfânt al lui Ferdinand cel Mare, cel Bun și Drept, întregitor de neam; iar pământul să se bucure și să se veselească întru mângăerea Maiestății Sale Regina Maria, plămăditoarea României Mari și a scumpei noastre Dinastii; că, iată, națiunea drept măritorilor români, întru tot recunoscătoare, li închină aceste două vase distrugătoare de cutropitori, întru păzirea sfântului nostru ogor și a credinței tale Doamne!

* Din „Universul“ dela 3 Iunie 1931.

Prea Sfântă Stăpână binecuvântată Marie Maica lui Dumnezeu, ceace ești acoperemântul și patronul marinei noastre militare, la tine alergăm cu căldură și ne rugăm ție noi nevrednicii robii tăi, întâmpină și izbăvește țara aceasta de toată urgia și primejdia și păzește aceste două vase, îndelung puternice și purtătoare de bărbăție pe valurile apelor; iar pe vitejii lor marinari ține-i Doamne pururea biruitori asupra celor protivnici!

Bucurați-vă noroade și tu cetatea lui Ovidiu — vechiul Tomis, că iată a venit cu noi, întru numele Domnului, Majestatea Sa Regele Carol II-lea, cu sceptrul sfânt al cârmuirii dela Dumnezeu orânduită, ca să întărească sufletele noastre întru cele de folos neamului nostru și întru jertfa dreptății!

Că sfânt ești Dumnezeu nostru și ție mărire înălțăm Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor, amin!

T A B L O U

De sărbătorile religioase, naționale și aniversările Familiei
Regale când urmează a se oficia Te-Deumuri la cari iau parte
Inaltele autorități civile și militare

1 Ianuarie	(Anul nou) cu program	Te-Deum.
6 "	Boboteaza. Serviciu religios la Biserica Zlătari de pe Calea Victoriei. (Defilarea trupelor) cu program.	
24 "	Unirea tuturor Românilor	Te-Deum.
	Vinerea Mare	
	cu program numai în Capitală.	
	Sf. Paști	
	Sâmbăta Invierii	
10 Mai	Proclamarea Independenței 1877 cu program.	
	" Regatului 1881 Defilarea trupelor.	
21 Mai	Ziua Eroilor (la Înălțarea Domnului) Min. Armatei face program și toate lucrările.	
8 Iunie	Sărbătoare Națională. Aniversarea urcării pe tron a M. S. Regelui Carol al II-lea.	Te-Deum.
22 Iulie	Ziua Numelui M. S. Reginei Maria.	Te-Deum.
15 Octombrie	sau	
15 Noembrie	Deschiderea Parlamentului	Te-Deum.
	Numai în Capitală.	
16 Octombrie	Ziua nașterii M. S. Regelui	Te-Deum.
29 "	Ziua nașterii M. S. Reginei Maria.	Te-Deum.
8 Noembrie	Ziua numelui Măriei Sale Mihai, Mare Voevod al Albei Iuliei. Te-Deum. În această zi se serbează și pentru ziua nașterii 25 Oct.	

CARȚI NOUI

O carte de mângăere și desfătare sufletească

Este cartea „Pe drumuri uitate și sfinte“ a Părintelui Ec Gh. V. Butnariu. În aproape 200 pagini, cu o copertă artistic lucrată și cu o mulțime de ilustrațiuni în text, scrisă într'o limbă literară aleasă, întrunind calități de stil, de artă ca și de cuprins, cari au făcut să fie bine apreciată de către însăși Academia Română, această carte ne transportă în vremea când Mântuitorul nostru trăia și umbla printre oameni, martor și tovarăș la durerile și dorurile lor, învățându-i și călăuzindu-i pe calea mântuirii. Inspirându-se din Sfintele Evanghelii, această carte cuprinde un număr de douăsprezece schițe literare în care se redă cadrul în-treg al timpului de atunci, cu oamenii, cu portul, cu credințele și cu obiceiurile lor, vorbind, trăind și lucrând, în liniște sau cu pasiune, pe când Mântuitorul apare între ei, crește, se dezvoltă, îi cuprinde apoi și-i domină pe toți prin covârșitoarea Sa lumină mântuitoare.

Cartea se poate comanda la autor pe adresa Episcopiei Romanului, cu prețul redus de 60 lei, inclusiv transportul.

INFORMAȚIUNI

— Conferințele generale preoțești ale anului acesta se vor ține în două serii.

Prima serie în zilele de 16 și 17 Noembrie; iar a doua serie în zilele de 18 și 19 Noembrie.

Subiectele ce se vor trata de ambele serii sunt următoarele:

1) „Taina Sf. Spovedanii, pregătirea ce trebuie să aibă un preot pentru a fi duhovnic și foloasele ei educative“. (subiect teoretic).

2) „Problema religioasă privită prin spiritul vremii de acum“. (subiect practic).

— Cucernicii Preoți, cărora li s'au trimis calendare și nu le-au plătit încă până acum, sunt invitați și pe această cale să achite costul lor.

— Asociația Preoteselor ortodoxe Române a început înscrierile pentru Căminul de studenți din str. P.țar Moș No. 27; taxa anuală de 20.000 lei, plătitibilă în rate după situația materială a părinților.

Deschiderea Căminului la 1 Oct.

Informațiunile la cancelaria Căminului.

Mulțumiri

Copie depe telegrama P. C. Președinte al societății preoteștⁱ „Ortodoxia“ adresată către P. S. Episcop Gherontie :

„Prima adunare generală a societății Ortodoxia aduce Prea Sfințitei Voastre, omagiul de recunoștință și devotament rugând pe Dumnezeu să vă dea viață lungă pentru binele eparhiei noastre“.

(ss) **Ic. Gr. Dumitrescu**

— Copie depe telegrama obștei credincioșilor satului Cunești-Ialomîța adresată către P. S. Episcop Gherontie. :

„Credincioșii satului Cunești - Ialomîța, în ziua întemelierei bisericei, recunoscători pentru sfatul și îndemnul dat, roagă pe Dumnezeu să vă dea viață lungă“.

Obștea Credincioșilor

Internatul Facultății de Teologie din Chișinău

INȘTIINȚARE

La Internatul Facultății de Teologie din Chișinău pentru anul universitar 1931—1932 sunt libere douăzeci (20) burse pentru anul I.

Bursele se vor acorda în urma unui examen — concurs absolvenților diplomați ai Seminarilor Teologice și bacalaureaților.

Inscrierile se fac la Direcțiunea Internatului Teologic până la 12 Octombrie a. c. iar examenul va începe la 15 Octombrie 1931.

Înainte de examen toți candidații vor fi supuși vizitei medicale și radioscopice, care este eliminatoriu.

Examenul de concurs va consta din probe scrise și orale.

A) *Probele scrise vor fi:* 1) o lucrare din istoria literaturii române, 2) o traducere din limba greacă și 3) o traducere din limba franceză.

B) *Probele la oral vor fi din:* 1) Istoria bisericească universală, 2) Dogmatică și 3) Morală.

Studentii bursieri, cari nu și-au trecut examenele la toate materiile din două sesiuni: Iunie și Octombrie a. c. pierd bursele; așa că bursele libere pentru anii II, III și IV, vor fi publicate la 1 Nombrie a. c. și se vor acorda deasemenea prin concurs.

În afară de bursieri vor fi primiți în internat și solvenți, în ordinea clasificării precum și a locurilor disponibile. Solva va fi de 10.000 lei și se va plăti în trei rate și anume: 4.000 la intrare, 4.000 lei după sfintele sărbători ale Nașterii Domnului (nu mai târziu de 9 Ianuarie 1932), și 2.000 lei după vacanța sf. Paști.

Bursele și solvele cuprind: masă, casă, încălzit și luminat. Studentii considerați bursieri și solvenți vor aduce cu ei la intrare

în internat următoarele: 1 plapomă, 4 cearceafuri de pat, 4 cearceafuri de plapomă, 4 fețe de perină, 4 cămăși, 4 perechi izmene, 4 prosoape de șters pe față, 2 prosoape ordinare, 1 perină de dormit, 1 perie de ghete, 1 perie de haine, 1 perie de dinți.

Toți bursierii și solvenții mai depun următoarele taxe: cauțiune 150 lei, amortizare 150, pentru reparații 200 lei, total — 500 (cinci sute lei).

Studenții bursieri, cari ocupă vre-o funcțiune plătită de Stat, Județ sau Comună, nu pot beneficia de bursa acordată.

Preoți studenți se primesc în internat în urma plății unei solve speciale pe minimum zece zile, fără drept de prelungire sau amânare a taxelor de cauțiune și amortizare, având și rufele necesare pentru pat.

Directorul Internatului,

Profesor, Toma G. Bulat

Secretar, preot *Ioan Savca*

X. OCTOMBRIE (31 zile)

Ziua are 11 ore, noaptea 13.

Zilele săptămânei	Data	Numele sfinților și sărbătorilor
Joi	1	† Acop. Maicii D. și sf. ap. Anania
Vineri	2	Sf. m. Kiprian și sf. m. Iustina
Sâmbătă	3	Sf. m. Dionisie Areopaghitul ☩
Duminică	4	Sf. părinte Ierotei al Atenei
Duminică	19	dupa Rusalii, glas 1, voscr. 7, Ap. 11, Cor. XI, 31—XII, 1—9 Ev. 2 Lc. VI, 31—36
Luni	5	Sf. m-ță Haritina, Damian, Filip
Marți	6	Sf. ap. Toma, Macarie, Erotinda
Miercuri	7	Sf. muc. Serghie și Vach
Joi	8	Cuv. maică Pelaghia, Taisia
Vineri	9	Sf. apostol Iacov a lui Alfeu
Sâmbătă	10	Sf. muc. Evlampie și Evlampia ☩
Duminică	11	Sf. ap. Filip, unul din cei 7 Diac.
Duminică	21	dupa Rusalii și a Păr. dela Sinod 7 ecum. gl. 20 voscr. 8 Ap. Gal. II. 16—20 și Evr. XIII, 7—16 Ev. 4 I c. VIII, 5—15 și Ioan XVII. 1—13
Luni	12	Sf. muc. Prov Tarah, Andronic
Marți	13	Sf-ții mucenici: Carp și Papii
Miercuri	14	† Cuv. muc. Paraschiva
Joi	15	Sf. muc. Luchian, Eftimie, cel m.
Vineri	16	Sf. m. Longhin Sutașul, Felix
Sâmbătă	17	Sf. pr. Osie și Andrei Criteanul
Duminică	18	Sf. ap. Evanghelist Luca, Maria ☩
Duminică	20	dupa Rusalii, glas 3, voscr. 9, Ap. Gal. I, 11—19, Ev. 3 Lc. VII, 11—16
Luni	19	Sf. proor. Ioil, Cleopatra
Marți	20	Sf. m. muc. Artemie, Gherman
Miercuri	21	Cuv. păr. Ilarion cel mare, Gaiu
Joi	22	Sf. Averchie ep. cu 7 tineri Efs.
Vineri	23	Sf. ap. Iacov vărul Domnului
Sâmbătă	24	Sf. m. muc. Areta (<i>pomenirea morților</i>)
Duminică	25	Sf. muc. Marchian și Martirie
Duminică	23	dupa Rusalii, glas 4, voscr. 10, Ap. Etes. II, 4—10, Ev. 6 Lc. VIII 26—39.
Luni	26	† Sf. marele muc. Dimitrie ●
Marți	27	Sf. m. Nestor și cuv. Dimitrie c. m.
Miercuri	28	Sf. m. Terentie cu soția și copii
Joi	29	Sf. m-ță Anastasia romana
Vineri	30	Sf. muc. Zinovie și Zinovia
Sâmbătă	31	Sf. ap. Stahie, Amplie, Urban

Aducem la cunoștință tuturor abonaților că: revista se trimite de aci, regulat. Se vede că la sosirea poștei, sunt cititori cari o rețin,

Facem un călduros apel și pe această cale, către toți acei cari se ocupă cu lucrul acesta, să n'o mai oprească și s'o trimită la destinație.

Deasemenea rugăm pe toți abonații noștri, cari nu primesc regulat revista, să ne comunice la timp pentru ca noi să cercetăm și să luăm măsuri.

TOMIS

SFANTA EPISCOPIE — CONSTANȚA

Domnului
P. C. Sale

P. Patriarhie

Comuna

Bucuresti

Parohia

Județul

Ilfov